

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม LEADERSHIP BEHAVIOR OF ADMINISTRATORS OF WATNINSUKHARAM SCHOOL

อัมพร ศรีอินทร์¹
มัทนา วังถนอมศักดิ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม 2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรโรงเรียนวัดนินสุขาราม จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวคิดของกริฟฟิธส์ (Griffiths) สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าวจิตใจ ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ และผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ
2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม มีแนวทางดังนี้คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลที่สังคมยอมรับ ศรัทธา สามารถเป็นต้นแบบในการนำพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมมาประพฤติปฏิบัติตาม 2) ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ จากบุคลากรภายในโรงเรียน 3) ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าประชุม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเชิงปฏิบัติการ

Abstract

This objectives of this research were to find 1) leadership behavior of administrators of Watninsukharam school, 2) the development guidelines for the administrators' leadership behavior of Watninsukharam school. The research population were 32 school personnel of Watninsukharam school. The instrument used in the research was a questionnaire regarding leadership behavior of administrators according to the concept of Griffith. The statistics used in the research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The results revealed that.

1. Leadership behavior of administrators of Watninsukharam school, overall and individually, was found at a high level: ranking from the highest mean to the lowest mean as follow: the school administrator as a social man, the school administrator as a co-ordinator, the school administrator as an initiator, the school administrator as an improver, the school administrator as an effective speaker, the school administrator as a recognizer, and the school administrator as a helper.
2. The development guidelines for the administrators' leadership behavior of Watninsukharam school were as follows: 1) the school administrator should learn from the role model, 2) the school administrator should listen to school staff's suggestions, and 3) the school administrator should participate in various seminar to enhance his skill and knowledge.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มีแนวคิดในการเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้คนเกิดการพัฒนา เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอันส่งผลให้เกิดสังคมที่เข้มแข็ง แต่การศึกษาจะพัฒนาคนได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการวางแผนจัดการดำเนินการศึกษาในสถานศึกษาเป็นสำคัญ การบริหารงานในสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติการต่างๆ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จุดเริ่มต้นจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเพราะผู้บริหารเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเป็นนักวางแผนที่ดี กำหนดทิศทางและนโยบายที่ชัดเจน (กำพล สุภาพงษ์, 2545 : 1-3)

ผู้บริหารควรมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษา จัดเป็นปัจจัยสำคัญต่อกระบวนการบริหารในองค์กร ต้องมีผู้นำหรือผู้บริหาร คือบุคคลผู้เป็นหัวหน้าหรือผู้นำในหน่วยงานนั้นๆ ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้มีบทบาทและอิทธิพลมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ภายในหน่วยงานหรือองค์กร

จากรายงานการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. รอบที่ 3 (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดนิสนสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2554 ตามมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรมีการพัฒนาด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือ และสร้างมนุษยสัมพันธ์กับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ,2554 : 45) พฤติกรรมผู้นำมีมากมายหลายรูปแบบผู้บริหารจะเลือกใช้พฤติกรรม

ผู้นำรูปแบบใดขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของแต่ละบุคคล ที่ทำให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เพราะว่าในการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้มีพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้นำได้บังคับบัญชาและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเองให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนิสนสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมผู้นำสำหรับผู้บริหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนิสนสุขาราม
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนิสนสุขาราม

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้ คือการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนิสนสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำของกริฟฟิธส์ (Griffiths) ซึ่งได้เสนอพฤติกรรมผู้นำไว้ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม 2) ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ 4) ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ 5) ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าวจิตใจ 6) ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน และ 7) ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี (Griffiths, 1956: 243-253)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากร โรงเรียนวัดนิสนสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน ครู 17 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน รวม 32 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อวัดระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำของกริฟฟิธ 7 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

ผู้วิจัยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อย 3 ด้าน คือ 1) ผู้นำในฐานะผู้นำที่ใจดี 2) ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ 3) ผู้นำในฐานะให้การยอมรับนับถือ มาดำเนินการร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 3 คน รวมผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 5 คน

การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แหล่งอ้างอิงแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากผลงานวิจัย แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้วิจัยเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.6 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนวัดบางบอน (พิมพ์ จันแต่อุปถัมภ์) จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยัง

ผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 3 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน สังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970 : 190) ดังนี้

ค่ามัธยเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัธยเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัธยเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขารามด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขาราม

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (σ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (μ) ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คำขวัญคณิศร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม
สำนักงานเขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

(N = 32)

ด้าน	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขาราม	μ	σ	ระดับ
1	ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม	4.40	0.59	มาก
2	ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข	4.38	0.59	มาก
3	ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ	4.33	0.64	มาก
4	ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ	4.33	0.68	มาก
5	ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าวจิตใจ	4.33	0.63	มาก
6	ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน	4.41	0.62	มาก
7	ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี	4.46	0.59	มาก
รวม		4.39	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.62$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคำขวัญคณิศรจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ พฤติกรรมผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.59$) ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.62$) ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.59$) ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.59$) ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าวจิตใจ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.63$) ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.64$) และผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.68$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อยู่ระหว่าง 0.59 – 0.68 มีการกระจายของข้อมูลไม่มาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม ได้แนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลที่สังคมยอมรับ ศรัทธา สามารถเป็นต้นแบบในการนำพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมมาประพฤติปฏิบัติตาม
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากบุคลากรภายในโรงเรียนโดยมีเป้าหมายร่วมกันคือคุณภาพการศึกษา
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าประชุม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเชิงปฏิบัติการ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขารามอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารของกรุงเทพมหานครในโรงเรียนวัดนินสุขาราม มีพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ สาขางานอย่างชัดเจน มีความมุ่งมั่นพัฒนาหน่วยงาน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพ โดยการส่งเข้าประชุม อบรม สัมมนา ให้โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อนำความรู้มาพัฒนางาน มีศิลปะในการพูดกับสาธารณชน สามารถพูดโน้มน้าวให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ จัดให้มีโครงการสัมมนาพัฒนาบุคลากรพาไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ต่างจังหวัดทำให้บุคลากรได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกัน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ความสามัคคีในหมู่คณะ และได้พัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการติดตามข่าวสารการพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาพฤติกรรมผู้นำขึ้นมาในระดับมากได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขาราม สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนินสุขารามอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและในรายด้าน ผู้วิจัยสามารถ

สรุปประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล แยกเป็นรายด้านดังนี้

1.1 พฤติกรรมผู้นำด้านการมีความคิดริเริ่ม โดยรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม มีพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผนการปฏิบัติงาน ที่เป็นระบบ สายงานอย่างชัดเจน มีความมุ่งมั่น พัฒนาหน่วยงาน และบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของ สนอง เพ็ชรณกรรจ์ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่าด้านการมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรศักดิ์ เจริมมงคล ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ในเขตอำเภอมืองสระแก้วสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพื่อทันต่อเหตุการณ์ ความต้องการในปัจจุบัน การเสนอวิธีปฏิบัติงาน ที่ดีกว่าเดิม พัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

1.2 พฤติกรรมผู้นำด้านรู้จักปรับปรุงแก้ไข โดยรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม สามารถปรับปรุงวิธีการบริหารงาน ของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถช่วยแก้ไข ปัญหาในโรงเรียน มีความจริงใจ และปรารถนาดี เป็นกันเอง กับผู้ร่วมงานทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคลากรก้าวหน้าในสาขาวิชาชีพ โดยการส่งเข้าประชุม อบรม สัมมนา ให้โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อนำความรู้มา พัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชีรศักดิ์ เจริมมงคล ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอมือง สระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนด้านรู้จักปรับปรุง แก้ไขอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ แทนเจ็ดริ้ว ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียนเทศบาลวัดโคกกราก สังกัด เทศบาลสมุทรสาคร พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านรู้จักปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันสภาพแวดล้อมต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงต้องปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง แสวงหาแนวทางการปรับปรุงวิธีการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้ผู้ร่วมงานได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 พฤติกรรมผู้นำด้านการยอมรับนับถือ โดยรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหาร

โรงเรียนวัดนินสุขาราม สามารถวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลง เพื่อกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และนโยบายของสถานศึกษา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังศึกษาวิเคราะห์และมอบหมาย งานตามความรู้ความสามารถของครูอย่างเหมาะสม ส่งเสริม ใ้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ชุมชน แสดงความ ยินดี และให้กำลังใจบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนอง เพ็ชรณกรรจ์ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่าด้านการยอมรับนับถืออยู่ ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหาร มอบหมายงานตามความ รู้ความสามารถ ยอมรับผลสำเร็จในการทำงานของผู้ร่วมงาน ยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานที่ปฏิบัติงานดีและเห็นความสำคัญ ของผู้ร่วมงานทุกคนและมีความยุติธรรม

1.4 พฤติกรรมผู้นำด้านให้ความช่วยเหลือ โดยรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม ด้านให้การช่วยเหลืออยู่ในระดับมาก ทุกรายการ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหาร โรงเรียนวัดนินสุขาราม ให้ความสนใจเกี่ยวกับสวัสดิการและการบริการต่างๆ ของ บุคลากร ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของบุคลากร ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทั้งเรื่องงานในหน้าที่และ เรื่องส่วนตัว เป็นผู้สร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์ ทำให้บุคลากร ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรศักดิ์ เจริมมงคล ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ในเขตอำเภอมืองสระแก้วสังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านให้ความช่วยเหลืออยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของอนงค์ แทนเจ็ดริ้ว ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูผู้สอน โรงเรียน เทศบาลวัดโคกกราก สังกัดเทศบาลสมุทรสาคร พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนด้านให้ความช่วยเหลือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนวัด นินสุขาราม ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ของบุคลากร และจะมีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้า ร่วมประชุม อย่างน้อย 3 ครั้งต่อปีการศึกษา เพื่อให้บุคลากร สามารถปฏิบัติงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ นอกจากนี้ยังให้กำลังใจและสนับสนุนบุคลากรให้เจริญก้าวหน้า ในหน้าที่วิชาชีพ ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และพัฒนา ตนเองในการเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น

1.5 พฤติกรรมผู้นำด้านการโน้มน้าวจิตใจ โดยรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นเพราะผู้บริหาร

โรงเรียนวัดนิลสุธาราม มีศิลปะในการพูดกับสาธารณชน สามารถพูดโน้มน้าวให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ สามารถคลี่คลายความตึงเครียดในที่ประชุม และใช้เหตุผลในการสั่งการใดๆ ในหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวนิช ชุมนุช ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนวัดเทวสุนทร สังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านการโน้มน้าวจิตใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนวัดนิลสุธารามมีความสามารถในการพูดชักจูงให้ผู้ร่วมงานได้คล้อยตามหรือสามารถพูดชี้แจงในเรื่องต่างๆ ได้ชัดเจน ชุมชนได้เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนได้ด้วยความเต็มใจ

1.6 พฤติกรรมผู้นำด้านการประสานงาน โดยรวมมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะ ผู้บริหารได้จัดให้มีโครงการสัมมนามูลนิธิ ทำให้บุคลากรได้พบปะสังสรรค์กัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกัน พาไปศึกษาดูงานต่างประเทศ หรือต่างจังหวัด เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ความสามัคคีในหมู่คณะ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอกด้วยดีเสมอมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ แทนเจี๊รวี ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดโคกกราก สังกัดเทศบาลสมุทรสาคร พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารโรงเรียนวัดนิลสุธาราม สามารถประสานสัมพันธ์ให้ผู้ร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เข้าใจบทบาทหน้าที่ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานในโครงการต่างๆ และจัดให้ผู้ร่วมงานมีการพบปะสังสรรค์กันตามสมควร เพื่อสร้างความสามัคคี และเข้าใจตรงกัน

1.7 พฤติกรรมผู้นำด้านการเข้าสังคมได้ดีโดยรวมมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนวัดนิลสุธาราม เข้าร่วมกิจกรรมประสานสัมพันธ์กับชุมชนตามโอกาสอันควร สามารถวางตนเข้ากับบุคคลทุกประเภท ประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่เคารพเชื่อถือศรัทธาของชุมชน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สนับสนุนให้บุคลากรร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในชุมชนและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนอง เท็ชรถกรรจ์ ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

พบว่าด้านการเข้าสังคมได้ดีอยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ แทนเจี๊รวี ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดโคกกราก สังกัดเทศบาลสมุทรสาคร พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านการเข้าสังคมได้ดีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันอย่างยิ่ง

2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนิลสุธาราม ผู้บริหารควรเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลที่สังคม ยอมรับ ศรัทธา สามารถเป็นต้นแบบในการนำพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมมาประพฤติปฏิบัติตาม ผู้บริหารควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ จากบุคลากรภายในโรงเรียนโดยมีเป้าหมายร่วมกันคือคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารควรเข้าประชุม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเชิงปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัดนิลสุธาราม สำนักงานเขตบางบอน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักการศึกษา ควรหาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
2. สำนักการศึกษาควรจัดอบรม ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะให้ผู้บริหาร
3. สำนักการศึกษาควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น
2. ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กำพล สุภาเพ็ง. “ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- ธีรศักดิ์ เจริญมกล. “ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1”. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- พรวนิช ชูมนุม. “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนวัดทิวสนทร สังกัดสำนักงานเขตดุจจักร กรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2553.
- สนอง เพ็ชรฉกรรจ์. “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559. เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). “รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, 2554.(อึดสำเนา)
- อนงค์ แทนเจ็ดริ้ว, “พฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาลวัดโกรกกราก สังกัดเทศบาลสมุทรสาคร”. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2551.
- Best, John W. **Research in Education**. 4th ed. Englewood cliffs : Prentice Hall, 1970.
- Griffiths, Daniel E. **Human Relations in School Administration**. New York : Appleton-Century-Crofts, Inc., 1956.

